У пошані до піонерів — лицем до молоді!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXVIII. Ч. 238. TWO SECTIONS (SECTION I) ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК. П'ЯТНИЦЯ, 24-го ГРУДНЯ (DECEMBER) 1971 No. 238. VOL. LXXVIII

НОВА РАДІСТЬ СТАЛА

— КОРОТКІ ВІСТКИ —

Четвер, 23-го грудня 1971

В АМЕРИЦІ

АГЕНЦІЯ ОХОРОНИ ЧИСТОТИ ОТОЧЕННЯ, якою керує Вілльям Рокелсгавз оприлюднила федеральний стандарт для п'ятьох категорій нових і змодернізованих фабрично - заводських підприємств. Представники індустрії відразу висловили стурбування, що здійснення тих вимог потребуватиме дуже великих коштів. Ідеться про боротьбу проти занечищування води й повітря різними сірчаними й нітратно - кислотними відпадками. Якщо вимаганого стандарту в боротьбі проти занечищування оточення буде суворо дотримано, то напевно піднесеться ціна на електрику, на вироби з цементу та деякі інші вироби індустрії.

ПРЕЗИДЕНТ РИЧАРД НІКСОН ДАВ ДОЗВІЛ на довіз 100 000 бочок оливи денно до східніх стейтів, що лежать по цей бік Скелястих гір. Президент дав таке розпорядження тому, що населення стейтів Нової Англії нарікає на нестачу оливи для опалу домів. Тепер до тих стейтів будуть довозити імпортованої оливи й нафтопродуктів разом 1 550 000 бочок денно. Імпорт до стейтів, що лежать по другий бік Скелястих гір, не буде підвищений, туди довозять яких 400 000 бочок оливи щодня. Обмеження імпорту нафти були заведені ще за адміністрації президента Д. Айзенгавера в 1959 році.

НА ВИМОГУ МІСЬКОГО РАДНОГО МЕТЬЮ ТРОЯ, молодшого, в Ню Йорку дистриктовий суддя Франк Гоґен студіює звіт Комісії Кнаппа, яка досліджувала можливу корупцію в середовищі нюйоркської поліції. М. Трой наполягає на тому, що дехто з міської управи замішаний також у корупції. Тим часом, доки справа вияснитья, посадник Ню Йорку Дж. Ліндзі виступив в обороні своєї адміністрації, кажучи, що вона робила й робить дальші зусилля для поборення корупції в рядах поліції.

ЩОБ УНИКНУТИ НЕПРОХАНИХ „ТЕЛЕФОНІСТІВ", населення ЗСА все більше користується числами телефонів, не зареєстрованих у телефонічних книжках. Лише в системі „Белл Телефон" кількість незареєстрованих телефонів становить тепер 11,4 відсотка.

СІМ РОКІВ ТОМУ МІСТО НЮ ЙОРК подало до суду жалобу на 5 фармацевтичних компаній за те, що вони, змовившись між собою, навмисне підвищили ціни на різні ліки. Тому місто Ню Йорк переплатило тим компаніям майже три мільйони долярів. За рішенням суду місто Ню Йорк вже одержало від тих компаній переплачену суму в 3 мільйони дол., і ще на долю жителів міста припаде майже півтора мільйони долярів. Ті ж компанії повинні будуть повернути за перевищені ціни кругло 100 мільйонів долярів своїм клієнтам у багатьох стейтах.

У СВІТІ

НОВИЙ ГЕНЕРАЛЬНИЙ СЕКРЕТАР ОБ'ЄДНАНИХ НАЦІЙ Є — за характеристикою знавців — досвідченим дипломатом, який старається нікого собі не наражувати. Це 53-річний австрійський політик Курт Вальдгайм, який в минулому році кандидував — і програв — на президента Австрії. Припускають, що він буде зручним мировим посередником в різних міжнародних конфліктах, але не проявлятиме власної ініціятиви ані не видвигатиме ніяких нових ідей. Такий власне потрібний Советам, які тому проголошували своє „вето" проти всіх інших кандидатів, більших індивідуальностей.

СОВЄТСЬКА ПРЕСА ЦІЛКОМ ПРОМОВЧАЛА 92-гі роковини народин Сталіна. Тільки у Грузії не забули „свого" Сталіна - Джуґашвілі. На могилі під мурами Кремлю хтось поклав пів тузеня замерзлих троянд.

НА ПЕРЕДМІСТІ ПАРИЖУ СТАВСЯ сильний вибух у 13-поверховому будинку, мабуть, внаслідку нещільного газопроводу. Згинуло 6 осіб, ранених 107, між ними й деякі пожежники, що поспішили на рятунок.

ЗАХІДНЯ НІМЕЧЧИНА И АЛЬЖИР ВІДНОВЛЯТЬ дипломатичні взаємини, після чого те саме станеться з Єгиптом, Суданом і іншими арабськими країнами. Всі вони зірвали були дипломатичні зв'язки з Німецькою Федеративною Республікою у 1965 році, коли виявилося, що вона є найбільшим постачальником зброї для Ізраїлю та допомогла своїми грішми, що їх Ізраїль дістав, як відшкодування за гітлерівські злочини, побудувати ізраїльський воєнний промисл.

АМБАСАДОР ПАКІСТАНУ У ПОЛЬЩІ ВИРІКСЯ дальшої льояльности супроти свого уряду і заявив, що він переходить на службу новопроголошеної бенґальської держави, дармащо вона ще не впорядкована. Але той амбасадор, Башіруль Алям, не забув підняти з банкового конта всю готівку, що її там мала амбасада, кругло 4.000 дол. Він вивісив над амбасадою прапор Бенґальської держави, але можна припускати, що Пакістан, який не перестав існувати як держава, зголосить протест і вимагатиме повернення йому його власности.

ВІЛЬНИЙ КИТАЙ З ОСІДКОМ НА ТАЙВАНІ (ФОРМОЗІ) НЕ БУДЕ переговорювати з комуністичним Китаєм, заявив віце - президент і прем'єр Ц. К. Єн. Його уряд — заявив він — схильний підтримувати зв'язки з китайським народом на китайському суходолі, але „не з маоїстами". Китайські комуністи також заявляють, що вони не можуть переговорювати з „клікою Чіянґ Кай-шека", дармащо водночас твердять, що проблема Тайвані це „внутрішня справа китайців", яку вони самі мусять розв'язати, — розуміючи під цим, мабуть, завоювання Тайвані комуністичним військом.

У СТОЛИЦІ КАМБОДЖІ ПНОМПЕНІ ЗГИНУВ в атентаті вуйко колишнього голови Камбоджі Нородома Сіянука й близький свояк теперішнього віце - прем'єра та фактичного проводиря Камбоджі, князя Сіріка Матака, — князь Сісоват Раттаса. Якийсь терорист кинув ручну гранату, коли Раттаса висідав з таксівки недалеко державного палацу. Згинув при цьому також один прохожий і другий був важко ранений. Терорист утік на мотоциклі.

„Різдво Христове" — дереворит гравера Іллі із Євангелії виданої 1644 року у Львові

Сенатор Джевітс вірить у перемогу през. Ніксона у виборах

Ню Йорк. – Сенатор Джекоб Джевітс висловив думку, що за останнє півріччя президент Ричард Ніксон помітно схилився до більш ліберальних позицій, і це дасть йому більше шансів бути переобраним на наступних президентських виборах. Як республіканець-ліберал, сенатор Джевітс схвально відгукнувся на такі заходи президента Ніксона: „замороження" цін і платень, плянування відвідин комуністичного Китаю і Совєтського Союзу, пропозиція зробити реформу в суспільній опіці „велфері" та ін. Ці думки сенатор Дж. Джевітс висловив під час пресової конференції на 45-ій вулиці в Ню Йорку. Він сказав, що республіканці-консерватисти все одно будуть підтримувати кандидатуру президента Ніксона у виборах в 1972 році, а більш ліберально настроєні кола напевно також дадуть йому підтримку. Особисто сенатор буде підтримувати всіх республіканських кандидатів, у тому й віце-президента Спіро Еґню, якщо він буде включений до передвиборчого республіканського списку. Сенаторові Дж. Джевітсу 67 років, він репрезентує в Сенаті Ню Йорк впродовж 15 років.

Відзначили 10-ліття єпископства Владики Андрія в Арґентині

Буенос Айрес. — У Буенос Айресі й інших більших українських скупченнях Арґентини відзначили 10-ліття архиєрейських свячень Владики Андрія (Сапеляка), екзарха для українців-католиків у Арґентині. У 1961 р. Папа Іван XXIII іменував тодішнього ректора Української Малої Семінарії в Римі єпископом та апостольським візитатором в Арґентині. Головним святителем нового єпископа був архиєпископ Іван Бучко, у сослуженні Владик Гавриїла Букатка і Володимира Маланчука. У грудні 1961 р. Владика Андрій прибув до Буенос Айресу, а з 1968 р. він став самостійним ординарієм - екзархом УКЦеркви в Арґентині. На відзначення першого 10-ліття єпископства Владики Андрія відбулось Богослуження в Катедрі та святкове прийняття з мистецькою частиною, з виступом хорів, квінтету, та ін. У короткій промові до зібраних Владика Андрій говорив про „єдність між пастирем і стадом", як про це інформував тижневик „Наш Клич" у числі 35 з 1971 року.

Владика Андрій Сапеляк

В Сити Коледжі в Ню Йорку відбувся Український День

Ню Йорк (Ігор Длябога)— В четвер 16-го грудня Український Студентський Клюб при Сити Коледж влаштовував „Український День" для цілого коледжу. Це була перша така виставка, яку клюб створив у своїй 18-літній історії. Програма тривала дві години і приблизно 750 людей взяли в ній участь. Якщоб китайські та порторіканські студенти не мали в той час своєї імпрези, то присутність була б численніша. Були присутні не тільки студенти, але і професорський склад, включно з бібліотекарями. Виставка включала популярні українські страви з кутею, голубцями і варениками. У мистецькій частині виступила новостворена українська танцювальна група при Сити Коледж „Трембіта" з чотирьома точками: „аркан" і ще три народні танки хореографії Юлі Кострибн і Орисі Дмитрик. Євгенія Кузьмович відіграла на бандурі дві українські народні пісні, а Марійка Гой показала писання українських писанок. Усі члени клюбу принесли з своїх домів картини, кераміку, килими і т. д. Прозірки, що їх позичив п. Демчишин з Ню Йорку, були висвітлювані під звуки української народної музики. Щоб ще більше познайомити людей з українською культурою, то дівчата запросили людей до „аркану", де посередині танцювали хлопці.

Успіх імпрези спонукав провід Клюбу заплянувати другий „Український День" на весну 1972 року, та заанґажувати танцювальну групу „Трембіта". Цей день мав би відбутися з нагоди 125-ліття існування Сити Коледжу.

ХАЙ УКРАЇНА БУДЕ ВЕСЕЛА, БУДЕ БАГАТА

Стелися, біла скатертино,
На всі сторони світу,
Та не губи запашного сіна
Із лугів України, —
Що не стеблина,
То часточка привіту.

Стелися, біла скатертино,
У палацах і в хатах.
(Та не минай в'язниць, ні підземелля.)
Та не ламай буйного колосся,
Що прозолоттю пойнялося.

Хай Україна
(Кожна оселя,
Будні і свята)
Буде весела,
Буде багата.

Стелися, біла скатертино,
Кольорами землі і крови шита,
За моря, за долини...
Гостинна українська людина.
Велика українська родина.
Стелися тишею пшениці й жита...

Нехай з України
До кожного серця,
Що для неї б'ється,
Колядка долине.

ОЛЬГА ЛУВСЬКА

Скінчилась Асамблея ОН — Вальдгайм зайняв місце У Танта

Об'єднані Нації. — У середу 22 грудня ц. р. закрилась 26-та сесія Генеральної Асамблеї Об'єднаних Націй, при чому закінчив своє урядування генеральний секретар У Тант і розпочав урядування його наступник, австрієць Курт Вальдгайм. У своїй прощальній промові У Тант признав, що відчуває полегшу, коли скидає з своїх плечей великий тягар на плечі свого наступника. Знову ж Курт Вальдгайм, що його вибір Радою Безпеки ОН Генеральна Асамблея потвердила через акламацію, прославляв, як найбільший успіх 26-ої Генеральної Асамблеї, прийняття Комуністичного Китаю до ОН. Він виправдував брак однозгідности в Раді Безпеки щодо індійсько - пакістанської війни — образом нинішніх відносин у широкому світі, але висловив надію, що між великими державами дійде до такої злагоди, яка вможливила б їхню співпрацю у великих міжнародних проблемах. Він заповів теж, що Об'єднані Нації, які тепер мають 132 членські держави, побільшаться ще на „поділені держави", як дві Німеччини, дві Кореї і два В'єтнами. Курт Вальдгайм заповів теж реорганізацію Секретаріяту ОН, який затруднює коло 4.000 осіб, і санацію фінансів Об'єднаних Націй.

ДО БЕНҐАЛІЇ ПРИБУВ ЇЇ ЕКЗИЛЬНИЙ УРЯД

Дакка. — До столиці колишнього Східнього Пакістану, тепер новоствореної бенґальської держави, Дакка прилетіли 2 грудня ц. р. одним літаком з Калькутти члени екзильного уряду Бенґалії. На летовищі привітала їх така величезна юрба людей, що прибулі не були всилі перейти перед почесною четою війська та взагалі не можна було перевести запланованого церемоніялу. Тимчасовим президентом є Саєр Назруль Іслям.

Українці в Юґославії вшанували пам'ять Лесі Українки

Ню Йорк. — Із пересланих з Юґославії листів довідуємося, що українці в Юґославії масово відзначили 100-річчя з часу народження великої української поетки і драматурга Лесі Українки. Головні урочистості відбулися в днях від 25 липня до 4 серпня 1971 р., під час щорічного таборування молоді на полонині Козара та у відпочинковій оселі Мраковича. Полонина Козара відома в Юґославії, як район завзятих боїв проти гітлерівської армії, а Свято Лесі Українки було офіційно поєднане з відзначуванням „30-ліття юґославської соціялістичної революції". Половина Козара розташована недалеко від містечка Баня Лука, де стало живе понад 200 українських родин і яке відоме у світі через важкий землетрус у 1969 р. Українська молодь читала твори Лесі Українки, виконувала відповідні пісні, заслухала доповіді про її життя і творчість. У Бані Луці є українська церква, Клюб ім. Т. Шевченка, Редакція української радіопрограми і Відділ української культури в міському Музеї.

Німецьке видавництво видало українську повість у перекладі Анни-Галі Горбач

Мюнхен. — У німецькому видавництві Kolibri - Verlag, Wuppertal, в якому минулими роками появилися були переклади Анни-Галі Горбач з української літератури для молоді, в тому числі „Цупке життя" Василя Кархута, „Лісові казки" Оксани Іваненко, „За сестрою" Андрія Чайківського, вийшов новий переклад з української літератури для молодих читачів, а саме пригодницька повість київського письменника Олександра Бердника „За чарівною квіткою" під назвою: Alexander Berdnyk „Wasia und der Schatz am Dnepr". Здійснила переклад Анна - Галя Горбач, відома українська перекладачка й упорядниця антології української прози німецькою мовою п. н. „Синій листопад". В повісті О. Бердника йде мова про цікаві пригоди трьох українських школярів над берегом Дніпра і в його лугах і лісах. Книжку можна замовляти в кожній німецькій книгарні або у в-ві „Дніпрова Хвиля" Muenchen 2, Dachauer Str. 9/II West Germany, Europe. Ціна 2.95 нім. марок.

РІЗДВО НАРОДЖУЄ ГЕРОЇВ ВІРИ, БОРЦІВ ЗА ВОЛЮ

РІЗДВЯНЕ ПОСЛАННЯ ОБ'ЄДНАННЯ УКРАЇНСЬКИХ ЄВАНГЕЛЬСЬКО-БАПТИСТСЬКИХ ЦЕРКОВ

Різдво — це свято радости великої, це велика таємниця благочестя. Різдво сповіщає, що в Ісусі Христі Сам Бог прийшов до нас, щоб об'явити для обездоленого людства волю і спокій, новий день слави та перемоги, — воно несе з собою спасіння родові людському й тріюмф справедливости над неправдою. Різдво — це повнота часу, це виповнення пророцтв, і воно об'являє нам реальність світлої надії, яка народжувала й народжує героїв віри, борців за краще завтра, за волю.

У пророцтві про відродження справедливости, предвісник Князя миру, пророк Ісая, в народженні Христа бачить, що „народ, який в темряві ходить, Світло велике побачить, і над тими, хто сидить у краю тіні смерти, Світло велике засяє над ними! Бо Дитя народилося нам, даний нам Син, і влада на раменах Його, і дадуть ім'я Йому: Дивний Порадник, Бог сильний, Отець вічности, Князь миру. Без кінця буде множитися панування та мир"... (Ісаї 9:1,5). Яке велике значення має Різдво!

У цей величний День нехай радіють не тільки небеса небес, але й ми, сини землі, радіймо радістю невимовною й викликуймо: „Осанна Сину Давидовому! Благословенний, хто йде у Господнє Ім'я!" Бо, збагнувши велич Різдва, ми починаємо розуміти, чому ясла вифлеємські притягали мудреців зо Сходу, а народжений у них Своєю величчю полонить серця роду людського на протязі тисячоліть і буде, незбагнутим чаром Своєї Божественної краси, захоплювати розумну людину не тільки до кінця віку, але — всю вічність.

У своїй „Пісні любови" старозавітній піснеспівець так звеличує Христа: „Ти кращий від людських синів, в Твоїх устах розлита краса та добро, тому благословив Бог навіки Тебе" (Пс. 44:3). Тому нехай різдвяні колядки перетворяться в пісню нашої душі в честь і славу Цареві над царями, і Господеві над панами (Об. 19:16), і, як антифонний гимн хвали, нехай наповняють і наші серця хвалою Тому, Хто перевищує й небо, і землю, і людське розуміння!

Із цим духом звеличання Господа, вітаємо всіх Вас, Брати та Сестри, тут і в Рідному Краю — в Україні, з Різдвом Христовим.

Христос Народився!
Славмо Його!

Пастор Дмитро Марійчук
Голова Об'єднання
Пастор Ол. Гарбузюк
Генеральний секретар

Українське Євангельське Об'єднання готується відзначати 250-річчя Г. Сковороди і 50-річчя існування

Ню Йорк. — У проголошеному під назвою „Христос — пострах на тиранів", цьогорічному Різдвяному та Новорічному посланні Головна Управа Українського Євангельського Об'єднання у Північній Америці ствердила, що вже з дня народження Ісуса Христа тирани боялися Його і переслідували потім Його слово і Його науку. Разом із цим Головна Управа УЄО звернулася до вірних своїх церков із закликом відзначити 250-річчя з дня народження українського філософа Григорія Сковороди такого змісту:

„Наступного року український народ буде відзначати 240-ліття з дня народження Г. С. Сковороди, який народився 3-го грудня 1722-го року. Він є великим християнським філософом нашого народу. Нам відомо, що і в Україні цей ювілей буде особливо відзначатися і дійсними українськими патріотами, і тими, що будуть змушені це робити тільки про людське око. Це тому, що пошана до Г. С. Сковороди в Україні зростає. Там уже заповіджено видання різних праць про великого ювілята, де будуть підсувати йому „атеїзм" і „матеріялістичний світогляд", але напевно в перекладі на сучасну українську мову його головних творів не видадуть. Там такого перекладу бояться не менше, як Ірод боявся Христа. Видадуть його твори в мові оригіналу. Пануючі там чинники воліють, щоб їхні підвладні святкували мертвого Сковороду, мову якого вони не розуміють. Видати твори Г. Сковороди в сучасній мові, це справа українців, які живуть у вільному світі. Ми маємо його цим воскресити, щоб наш нарід міг ці твори читати і вчитися розуміти їхню духовну глибину. Українське Євангельське Об'єднання в Північній Америці взяло на себе ініціятиву їхнього перекладу і видання. Над їхнім перекладом працюють уже українські науковці. Ми є свідомі того, що це справа не одного якогось українського угрупування, а всього українського загалу, бо Г. Сковорода є власністю всього нашого народу. Відзначім належно ювілей Г. Сковороди в 1972-ому році і допоможім, чим можемо, щоб ці твори могли якнайскорше появитися в світ, а може навіть і в англійській мові".

Водночас із цим Головна Управа УЄО сповістила, що Українське Євангельське Об'єднання в Північній Америці відзначатиме в 1972-ому році 50-річчя свого існування та праці, пригадуючи, що воно було засноване 14-16 березня 1922 року на Соборі українських реформованих (пресвітерських) піонерів у м. Рочестері, Н.Й., і що між засновниками його були: Іван Бодруг, Василь Кузів, Павло Крат, З. Бичинський, д-р В. Кулчинський, Д. Галенда, І. Р. Ковалевич, І. Яцентій і багато інших.

Підписали послання Володимир Багрій, як президент УЄО, і пастор Володимир Боровський, як секретар Консисторії Української Євангельсько - Реформованої Церкви в екзилі.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Передплата: на рік — $18.00, на пів року — $9.50, на 3 місяці — $5.00. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Нова радість стала...

Свято Різдва Христового своєю прегарною символікою найбільше підходить до ситуації, в якій перебуває Україна, і майбутности, яка чекає її. Палестина не знає нашої зими, але українське уявлення про Різдво нерозлучне з образом морозу, снігу, скованої природи, серед якої „нова радість стала". Український нарід різдвяну релігійну символіку висловив у чудових колядках і різдвяні свята сповнив традиційними звичаями, в яких виявив свою глибоку релігійність, своє прив'язання до традиції і свою віру, що прийде Месія, щоб спасти український люд . . .

Сьогодні Україна скована оковами окупантського режиму, який за цинічною вивіскою „української держави" переводить безоглядну русифікаційну політику. Як штучно викликаним голодом в Україні плянували большевики підірвати субстанцію селянської верстви і обернути її на беземельних колгоспних рабів, так само штучним притолочуванням розвитку української культури хочуть вони звести її до меж етнографізму. Вся внутрішня і закордонна політика Москви наставлена на одну ціль: закріпити той стан, щоб безслідно зникла українська самостійницька думка.

Свята Різдва Христового вселяють надію, що даремними є ті ворожі зусилля. Немає таких оков, яких не проламала б вища сила. Міцнішим над усі ворожі зусилля є людський дух, вищу силу має ідеал свободи, непереможним є гін людини й народу до волі. Комуністичний режим, ширячи безбожництво, намагається осмішувати й знецінювати національно - релігійні звичаї, як „забобони", але за поверх пів сторіччя не зникли в Україні коляди і щедрівки, не зникла в народі любов до цього наймилішого свята і ніколи не зникне віра в народженого у Вифлеємі Месію. А коли три дні тому переслідуваний комуністами лавреат Нобеля Солженіцин перехрестився над відкритою могилою свого приятеля, поета Твардовського, то цим жестом ще раз потвердив банкрутство большевицького атеїзму.

Щороку повторюється свято Різдва і щороку воно актуальне, щороку таке ж славетне, таке ж радісне. Вільні Українці у широкому світі і їхні брати й сестри в Україні мріють і вірять в те саме: в зорю, яка заблисне колись над українським Вифлеємом.

Червоні близнята

Спершу важко й визначити, де, в якій країні — в СССР чи у комуністичному Китаї це діється? „Багато молодих людей примусово вислано на вічне поселення в гірські, пустельні, лісові райони, без надії на повернення . . . Заробіток молодих людей не дозволяє зводити кінці з кінцями . . . Завдано катастрофічного удару всій системі народної освіти . .. Офіційна преса стало нарікає на спроби „клясових ворогів" перетягти на свій бік молодь . . . Влада невдоволена настроями серед молоді і вдається до репресій" . . .

Усі цитати, а їх можна навести значно більше, взяті з московської газети „Комсомольская Правда" з 18-го грудня, і стосуються вони комуністичного Китаю. У статті „Китайська молодь — жертва маоїстських маніпулянтів" московська газета плаче крокодилячими слізьми над китайською молоддю і навіть над „хунвейбінами" — „червоними охоронцями", які вважались донедавна найбільш комуністичними в комуністичному Китаї. Вони зайшли задалеко, і Пекін узявся прикорочувати їм руки, адже комуністичним китайським чиновникам і функціонерам так само не хочеться злазити з теплих місць, як і совєтсько-російським партійцям та їхнім ставленцям по „ренпублі-ках" СССР. Що впадає в очі, так це разюча аналогія у відношенні режимів обох імперій — Російської під назвою СССР і Китайської під назвою КНР — до молоді. І Москва і Пекін невдоволених судять або й без суду кидають до в'язниць і кацетів. Тут і там під різними закидами „пакують" молодих людей на безплатні важкі сезонові роботи на будовах „п'ятирічок" у необжитих місцевостях; одні й другі переслідують національно настроєну молодь, як Москва в Україні, так, без сумніву, Китай, наприклад, у підкореному збройно Тибеті.

Без огляду на всі протилежності, сварки та непорозуміння, СССР і КНР — це червоні близнята, це ті самі режими і ті самі імперіялістичні будови, в яких замість цементу вжито кров поневолених народів.

В. Дідюк

БОГ ПРЕДВІЧНИЙ НАРОДИВСЯ

Була тиха, груднева ніч. У Вифлеємі люди вже спали, а на полях дрімали пастухи. У тиші десь гавкав час від часу спросоння собака і бleяла вівця. Цієї тихої, святої ночі мала сповнитися велика обітниця.

Двоє подорожніх — Марія і Иосиф розташувались у печері на нічліг. У місті не було для них місця, і, як було провіщено пророками, в убогій стаєнці Марія сповила новонароджене Дитя. Народився Божий Син.

Надворі почали діятись надзвичайні дива. Небо засяріло, немов настав день, і велика ясна зірка освітила печеру. Пастухи, пробудившись, із страхом слухали ангельський хор: „Слава во вишніх Богу, а на землі мир людям доброї волі!" Зближаючись до новонародженого Дитяти, вони ясно почули: „Не бійтеся, бо звіщаю Вам велику радість. Син Божий народився, прийшов днесь із небес! Відважно йдіть й поклоніться йому". Зробивши це, побачили пастухи і трьох царів з далекого Сходу, що складали у стіп новонародженого свої щирі дари: кадило, миро і золото.

Проминуло багато - багато років. І знов Свята Ніч далеко від рідного краю — України. Але хто з нас не пам'ятає незабутнього чару й краси Різдвяних Свят? Ніколи напевно не забудемо, як батько з появою на небозводі першої вечірньої зірки вносив до хати дідуха — в'язанку соломи і стелив її на підлозі. Другу в'язанку сіна клав на стіл, а сніп ярої пшениці ставив у куті хати, перед образами. Всі члени родини, святочно одягнені, сідали за стіл: батько проголошував молитву, брав у руки просфору, ламав її, вмочав у меді і подавав усім членам родини, бажаючи їм здоров'я та щасливо діждатися наступного Свят-Вечора. Посередині стола пишався великий колач, а побіч нього жовті воскові свічки. Вільні місця залишались для тих, що відійшли у вічність: рідних і всіх тих героїв, що життя своє віддали за Україну.

Після цього мати за традиційним звичаєм подавала дванадцять страв: кутю, рибу, борщ, вареники, а відтак всякі солодощі - пампушки, пироги та узвар. А вже найбільше було радости, коли батько, а за ним і вся родина починали колядувати.

Тому то Свят - Вечір, хоч і в іншому часі й обставинах, має для нас особливий характер, бо з ними тісно зв'язані наші святочні різдвяні традиції, що їх одержали ми від наших предків, як найдорожчий скарб, як святощі, які мусимо плекати й зберігати без огляду на те, де б ми не були.

Традиція — це великий і важливий чинник у житті кожного народу. Народ, який дорожить нею, її плекає і розвиває, ніколи не загине. В так званих модерних часах, хоч духово марних, іде погоня за новими кличами, чужими духові нашого народу, — кличами, які, окрім духового пониження та занепаду, не приносять нічого. Тільки поворот до світлих традицій, спертих на християнській культурі, зможе відродити наш нарід і цілий світ.

Ми добре знаємо, що діялось там, на рідних землях, коли „визволителі" під облудними кличами обіцяли створити рай на землі, а створили справжнє пекло. Вони хоч пишаються силою, здобувають землі й небесні простори, бояться Правди. Сама згадка про Христа, Його народження зганяє їм сон з очей, мов Іродові, що, будучи царем, боявся „маленької Дитини", яка народилась у печері - стаєнці. І тому він дав наказ своїм посіпакам убити всіх малих невинних дітей.

З глибоким переконанням у перемогу Правди ми полинемо думками туди, до рідного краю, на Україну. Полинемо до хати і місця, де народились. Зупинимося біля церкви нашої, якщо вона ще стоїть сьогодні. Пригадаємо друзів і знайомих, стежки, снігом закурені, якими ходили ми колядувати. І тоді в душі відтвориться візія Свят - Вечора наших юних днів, і стане перед нашими духовими очима родина. Де ж вона? Хто залишився!? Може тільки старенька матуся стоїть край замерзлого вікна і дивиться в темінь. А може чудо станеться в цю різдвяну ніч, і її сини та доні привітають її радісним „Христос народився!"

А може й ніхто не прийде, бо новітні Іроди постаралися знівечити, розбити і знищити все, що їм не на руку. Молодих арештували, ув'язнили, знищили. Старших вивезли на Сибір і там нищать голодом і муками. Багато наших людей у нерівнім бою за волю буйні голови поклали. Храми Божі, нашу традицію, віру і культуру новітні іроди нівечать. І уста старенької матусі будуть шептати молитву, яка своєю силою має охороняти її синів і дочок, де б вони не були.

Отож, з вірою великою засідаймо до цього річного Свят - Вечірного стола. Душі й серця наші наповнімо спокоєм у ту хвилину, коли зіллємося думками з нашою Батьківщиною, з нашими рідними. Через ріки, гори й океани хай несеться наше святе й могутнє „Радуйся, земле", хоч знищена вона і поневолена, радуйся і ти, господарю тієї землі, змучений і пригноблений, бо до твоєї хати завітав Новонароджений Христос. Радуйся і чим можеш прибирай, застеляй столи, бо все, що виходить з землі, є плодом твоїх рук, а враз із тим і символом Новонародженого, того Хліба живого, від якого той, хто його споживає, не умре, а матиме життя вічне!

Не забуваймо ж наших чудових і великих традицій. Плекаймо і зберігаймо їх. Виховуймо на них наші нові покоління, і вони напевно з Божою допомогою забезпечать нам і нашому народові світлу майбутність. Не падаймо у зневіру, але просім Новонароджене Дитя, щоб просвітив нашу молодь, наповнив її відвагою та покорою, щоб могла посвятитися у праці для нашої Церкви і Народу, щоб дала нам великих провідників.

Радуймось і веселімось, бо „з нами Бог!". Дякуймо Йому за все, чим нагородив нас у цьому році, дякуймо за рятунок і єдність нашої Церкви, а в новому році у рядах наших організацій розгортаймо ще ширше нашу працю.

РІЗДВЯНА ЕЛЕГІЯ

В'є за вікном копитом кінь. [Туман
Гойдається і лине в ніч [різдвяну.
Мороз синіє . . . і святий пеан
Гудуть осніжені соборні бані.

Гуде Різдво: лунають [колядки,
В гудінні сяє вулик [небозводу . . .
Тобі привітний рух [дівочої руки,
А коням пити свіжу, [зимну воду.

Ти як вощина — догориш, [спливеш;
Лишиться спокій і холодний [розум,
І будеш ти один собі без меж
Вести рахунок сльотам [і морозам.

І вийдеш ти під ялинковий [спів,
Ще раз поглянеш [на зимові зорі:
Незмінне сяйво зоряних [огнів,
Незмінне сяйво і свічок [в соборі.

МАРКО АНТІОХ

Любомир Винар

ПЕРЕД КОНФЕРЕНЦІЄЮ УІТ В НЮ ЙОРКУ

В середу 29 грудня під час річного з'їзду Американської Історичної Асоціяції в Ню Йорку відбудеться конференція Українського Історичного Товариства. Вполудне спільно з АГА відбудеться в залі Клінтон англомовна сесія УІТ з основною доповіддю проф. Богдана Боцюркова на тему „Інтелектуальний фермент в сучасній Україні". Не підлягає сумніву, що ця тема надзвичайно важлива для всіх дослідників СССР і сучасної України.

Увечері того самого дня в готелі Гілтон відбудеться в українській мові чергова конференція УІТ, присвячена окремим питанням розвитку української історичної науки і допоміжних дисциплін. Рямки панелю охоплюють три теми: „Роля „Українського Історика" в розвитку української історичної науки", „Україна в сучасній американській історіографії" „УІТ та завдання українських істориків у 1970-их роках". В панелі візьмуть участь Марко Антонович, Богдан Боцюрків, Богдан Винар, Ілля Витанович, Стефан Горак, Тарас Гунчак, Михайло Ждан, Ігор Каменецький, Олександер Домбровський, Теодор Мацьків і Ярослав Падох. Модератором панелю буде автор цих рядків.

Конференція організується не лише для членів УІТ, але для всіх тих, хто цікавиться українською історіографією і бажає послухати думок панелістів УІТ.

Заторкнені теми дуже актуальні для української науки у вільному світі, а зокрема в ЗСА і Канаді. Ми завжди намагалися наладнати співпрацю між поодинокими товариствами і вченими, уважаючи, що лише координація наукової праці поодиноких товариств, щира співпраця між поодинокими дослідниками і в з а ємопошана причиняться до тривалих успіхів.

Завдяки появі „Українського Історика" українські дослідники різних ґенерацій, а також неукраїнські історики, які займаються дослідами історії України, можуть містити свої праці на сторінках журналу і реалізувати наші основні завдання. Під час першої конференції УІТ в Денвері (з'їзд АААСС) до співпраці в журналі зголосилося декілька американських істориків — сьогодні є вже їх більше. Це уважаємо за черговий наш успіх. Тому обговорення розвитку „Українського Історика" є надзвичайно важливою справою.

Друга тема, присвячена представленню українського історичного процесу в сучасній американській історіографії, не менш важлива. Тут треба згадати, що більшість а м е р иканських істориків прийняли російську „дореволюційну схему" російської і східньоевропейської історії, в якій початки української історії ігноруються і зачислюються до московської. Це наглядно бачимо при розгляді українського середньовіччя.

На превеликий жаль, українські науковці дотепер належно не реагували на це явище. А в американських історичних працях, присвячених Східній Европі, не менше перекручень про Україну, як в совєтській історіографії. Як запобігти цьому шкідливому станові і що треба конкретно зробити, щоб мати вплив на цю ділянку дослідів неукраїнських істориків — це одна з найважливіших справ.

І вкінці розгляд завдань українських істориків і дослідників допоміжних історичних наук в 1970-их роках напевно принесе багато цікавих думок. Українська історична наука повинна посідати належне місце у світовій історіографії. Щоб це осягнути, треба українським науковцям спільно розглянути наші спроможності і накреслити відповідний плян дії.

Коли ми організували цю конференцію, ми брали до уваги українських вчених, які бажають конкретно працювати, а не витрачати час на ширення ворожнечі між науковими установами і поодинокими дослідниками. Ми бажаємо передусім наголосити те, що єднає українських дослідників, а не те, що їх ділить. Ми певні, що таке наставлення виправдає себе не лише під час нашої конференції в Ню Йорку, але також в майбутньому.

Докладніші і н ф ормації про конференцію УІТ можна одержати від Секретаріяту Товариства або від голови клітини УІТ в Ню Йорку д-ра Олександра Домбровського. До участи запрошується представників і членів українських наукових товариств, а також поодиноких громадян, які цікавляться сучасним станом в Україні та розвитком української історичної науки.

Юрій Стефаник

МІЙ БАТЬКО

СЛОВО, ВИГОЛОШЕНЕ НА СВЯТКУВАННЯХ СТОРІЧЧЯ З ДНЯ НАРОДЖЕННЯ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА

Тінь Василя Стефаника спадає сьогодні на нас, спадає вона зокрема на мене, наймолодшого із його трьох, немолодих уже синів. Якось залишилися в моїй пам'яті слова, які він сказав чи не 29 грудня 1926 р., повернувшись зі Львова, де кілька днів раніше українські культурні кола святкували 25-літню річницю появи його збірки „Дорога". Чомусь тоді він часто згадував своїх давнопомерлих батьків, головно свою матір, яку безмежно любив, ніби готуючись до недалекої зустрічі з ними. Аж цей урочистий ювілей переконав його, що пам'ять про нього житиме доти, доки житиме українська мова, доки житиме український народ. Тоді він сказав до нас, своїх синів: „Нещасні ви! Ціле своє життя будете в моїй тіні, ціле життя будете моїми синами".

Як завжди, покійний мав рацію. Велике синівство таки частенько прикрий тягар. Проте, воно, оте синівство, аж ніяк не затьмарило могутнього почуття, яке ми, його сини, мали до свого батька, яке маємо до його пам'яті і досі. Очевидно, не пора сьогодні аналізувати це надто вже інтимне почуття. Скажу тільки, що коли 13 грудня 1936 р. я, перебуваючи тоді в Едмонтоні, в Канаді, одержав телеграму про його смерть, мені здавалося, що між мною і небом не залишилося нічого, тільки холодна порожнява. Можу додати, що й сьогодні я майже дотикально її відчуваю.

Коли ми святкуємо сторіччя з дня народження Василя Стефаника, свято радісне, то для мене дата його народження — недійсна, неіснуюча, для мене має вагу тільки день 7 грудня 1936 року, тобто дата його смерти. Для вас він великий, як автор „Синьої книжечки", „Дороги" і „Землі", у які він, як у велику мужицьку скриню, складав страждання свого народу і свого серця. Проте, він далекий мені, як письменник, зате великий і безконечно близький, як людина, як батько. Саме про нього, як про людину, я спробую дещо вирвати з моєї пам'яті.

34 роки минуло з дня смерти Василя Стефаника. Тому, можливо, доречно буде повторити такий труїзм: час — найбільший на світі лікар, пекучий біль по втраті найближчих людей він притуплює, гоїть, немилосердно спихає любі постаті в рамці фотознимок, що висять на наших стінах. Так найдорожчі нам люди вмирають удруге, вмирають у нашому серці. Тоді вони вмирають навіки.

Коли я перегортаю свої спогади, велику, дрібно записану книгу, яку кожний з нас має, я відчуваю, як вони розпливаються, ніби тисячолітні тканини за дотором розсипаються на порох. Мені здається, ніби я блукаю в добре мені відомій, але темній кімнаті, ніби навпомацки пробую схопити контури речей, теж добре мені відомих, але давно витиснутих в інший, майже нереальний світ. Чи справді великий лікар, але водночас він великий убивця, могутній характерник, що змінює людей і події, викривлює їх, надає їм інших вимірів, стирає їх гострі кути, формує їх знову по своїй уподобі.

* * *

Десь восени 1933 р. я підготовлявся до 4-го правничого іспиту. Батько ослабав дедалі більше, його серце працювало погано, він ледве волочив ноги, земля, як магнет, все міцніше й міцніше притягала до себе його немічне тіло. З нашого подвір'я він часто глядів на високий цвинтар на південному сході, де на самому вершку гори стояла гробниця з трунами його батьків, а в ній і місце для нього. Він їдко жартував: „Який я слабий, який кривий, але до свого гробу ще годен зайти".

І ось одного вечора щось затупотіло на великій галереї, що йшла від півночі вздовж нашого дому, і у вікнах кухні показалася висока постать Івана Сполі, насправді Івана Дідуха, батьки якого мали свою садибу на полях між Русовом і Красноставцями, звідси і його прізвисько. Від довгих років він був чи не найближчим приятелем мого батька в Русові. Небагатий селянин, з дещо жовтуватим обличчям і такими ж жовтуватими вусами, що звисали вниз, з довгим волоссям, пристриженим за прадавнім селянським звичаєм, що надавало його голові форми старогрецького гопліта з шоломом, Іван Дідух належав до рідкісної породи людей, що вносили в хату погідний настрій, впливали на всіх заспокійливо. Чомусь навіть і найбільше горе не було таким тяжким у його присутності.

По звичайному „славайсу" і „навіки слава!" Іван Дідух сів на кінці довгого стола, що займав одно з центральних місць у великій кухні, а батько на маленькій, але зручній лавочці, що була прибита до стіни біля могутньої печі, збудованої на селянський кштальт, лише дещо вищої. Розмову, як і люди тепер, вони починали від погоди, а тоді один з них розказував новини. Того вечора почав Іван Сполі:

— А чи пан чули, що Титєну Николая Грицкового

(Продовження на стор. 3-ій)

Панас Феденко

МИНУЛО ПІВСТОЛІТТЯ

ЗИМОВИЙ ПОХІД АРМІЇ УКРАЇНСЬКОЇ НАРОДНОЇ РЕСПУБЛІКИ 1919-1920 РР.

(20)

З Левком Чикаленком я пішов до відомого дослідника літератури і публіциста Сергія Єфремова, що стояв на чолі Українського Комітету Громадських Організацій. Про похід Армії УНР С. Єфремов мав відомості ще до мого приїзду, але його найбільше інтересувала політична ситуація. Мої інформації, що Уряд УНР продовжує діяти в напрямі, визначеному Трудовим Конґресом у Києві в січні 1919 р., прийняв Єфремов з великим задоволенням.

Провідав я теж члена Центральної Ради, відомого історика Иосипа Гермайзе, що був приятелем С. Єфремова, а також Дмитра Чижевського, з яким учився в гімназії в Олександрії на Херсонщині.

Д. Чижевський оцінював ситуацію песимістично: „На наш вік їх (большевиків) вистачить", — казав він. На жаль, ці слова були пророчі. Проф. Чижевський є тепер директором Слов'янського Інституту Гайдельберзького університету; він — автор численних праць з філософії та історії літератури різними мовами.

В „Дніпросоюзі" сходилися вісті з різних кутків України. Там уже знали, що „Тютюнник" на лівім боці Дніпра. Цю звістку прийняли всі з захопленням, бо то був знак слабости червоної армії. Вечорами в „Дніпросоюзі" сходилися люди з різних околиць України. Кооператори привозили з собою різні харчові продукти, не бракувало й напоїв. Дівчата смажили млинці, ковбаси, готували яєшню, а кооператор Петро Іванович із Черкас у промовах громив Москву та її режим. Підпилий, сипав анекдотами, що люди аж боки рвали від сміху: мав він артистичний талант. Деколи він співав ліричним тенором:

Ой не цвіти буйним цвітом,
Зелений катране,
Тяжко-важко на серденьку,
Як вечір настане . . .

Все затихало — німіло в кімнаті, тільки дівчата в білих фартушках, стоячи при дверях, зідхали і втирали сльози з підпухлих очей.

Петро Іванович казав до них: — „Мої голубоньки, жаль мені вас, бо яке ж ваше життя?" Щоб розвеселити товариство, звертав на весело-іронічну київську мелодію:

Жизнь наша проклятая,
Кохточка подратая . . .

Мироненко попереджав мене, щоб я не виходив на вулицю завидна, але я не міг всидіти в будинку „Дніпросоюзу" і відвідував Єфремова та інших, спостерігав київське життя. Людність не була забезпечена харчами, голодувала.

На Хрещатику я побачив крісло, в якому сиділа інтеліґентного вигляду жінка. На грудях у неї був напис великими буквами: „Умираю з голоду" . . . Люди проходили байдуже повз неї. На Хрещатику хлопчик років десяти щось продавав і приспівував:

Був Микола дурачок,
Та був хліб п'ятачок;
А розумні комуністи,
Та нічого їсти!

Ще була „свобода слова" в українській столиці . . . На тому ж Хрещатику були вивішені списки людей, розстріляних ЧеКа за спекуляцію золотом, брилянтами та чужими валютами. Майже всі прізвища розстріляних були жидівські.

В перших днях мого приїзду до Києва побачив я на вулиці похід військової частини. Люди збіглися з цікавости, бо цей військовий відділ співав популярну пісню: „Ой на горі та женці жнуть". Я підійшов ближче і своїм очам не хотів вірити: то були „червоні гайдамаки" отамана Волоха! Значить, подумав я, боротьбистам не вдалося створити своєї партійної армії, і Волоха прийнято в російську большевицьку червону армію . . .

Другим разом, теж випадково, натрапив я в Києві на велику маніфестацію боротьбистів. Йшли люди з червоними прапорами, з портретами партійних вождів і з таблицями, на яких стояло: „Кров горить на наших прапорах" і ін. В партії боротьбистів була незгода: одні приймали пропозицію злиття з большевиками, але велика частина була проти. Перемогла перша течія, і боротьбисти зникли з політичного кону.

Я вважав за велике досягнення, коли в Києві „відкрив" державного інспектора Армії УНР Олександра Красовського. Він був членом української делеґації, висланої в Москву на переговори. Це був старшина з високою економічною освітою, бойовий і політично вироблений соціялдемократ.

Красовський оповідав про своє перебування в Москві: українську делеґацію приймав комісар закордонних справ Чічерін уночі, бо він удень спав. Тоді перебував у Москві теж делеґат від Афганістану, і з доручення совєтського уряду запрошено делеґацію УНР і афганістанського дипломата до оперного театру, в ту саму ложу.

Не пригадую, про що розмовляли українці з делеґатом Афганістану і якою мовою. В той час у Москві ще вагалися, яку остаточну політичну лінію взяти щодо України. Тому Красовського та інших не заарештували, випустили на Україну.

Красовський навіть одержав від комісара Володимира Затонського письмову рекомендацію в Донецький Басейн, щоб там йому дали роботу „за спеціяльністю". Затонський у своєму листі зазначив, що Красовський в Донбасі „не будет опасен". Красовський відкрив цей рекомендаційний лист, прочитав і в Донбас не поїхав. Ми умовились, що разом вирушимо до Армії УНР в найближчих днях. Я дав Красовському свою нову адресу на Осіївській вулиці, на Лук'янівці. Над „Дніпросоюзом" нависла небезпека. Мене повідомили, що ЧеКа довідалася якось про моє перебування в Києві і шукала „ворога народу".

Заходив я теж до свого колеґи з студій у Петербурзі Степана Гончарова. Він бідував, але далі науково працював, мав дуже добру бібліотеку римських і грецьких авторів. Я вже більше як рік не мав нагоди читати твори античних авторів, тому два дні пробув у Гончарова, користаючись його бібліотекою.

Надвечір з мішком за плечима я покинув будинок „Дніпросоюзу" і помандрував аж на другий кінець Києва, на Лук'янівку. З Красовським я мав вирушити другого дня з Осіївської вулиці до Армії УНР. З нами збирався в похід молодий повстанець Оксаненко, що був Красовському джурою.

Шлях на Лук'янівку здавався мені безконечним, ноги гнулися мов з гуми зроблені, в голові гуло, сказав би, дзвони церковні гомоніли. Нарешті доплентався на Осіївську вулицю. То був притулок для осиротілих дітей.

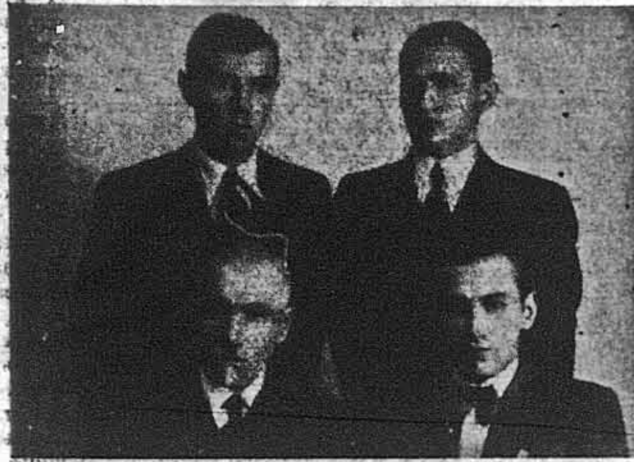
(Далі буде)

УСЯ ЦЬОГОРІЧНА КОЛЯДА НА ХАРИТАТИВНУ АКЦІЮ ЗУАДК!

Пожертви висилати: UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE
5020 OLD YORK ROAD PHILADELPHIA, Pa. 1914[1]

МІЙ БАТЬКО

(Закінчення зі стор. 2-ої)

Василь Стефаник (сидить, перший зліва) з сином Семеном (поруч) та наймолодшим сином Юрієм (стоїть зліва), автором цього есею, і братом Лукою. Фото з 1936 року.

найшли сьогодні неживу перед вечером у попівській керниці коло хащі?

Батько поблід, його руки й уста дрижали. Це самогубство було, очевидно, продовженням постійно живої історії роду Стефаників, яку мій батько описав у своїх „Басарабах". І хоч новеля була написана 1900 р., вона ніби ніколи не мала кінця, Стефаники чоловічого й жіночого роду були людьми делікатної психічної будови, їх не раз мучила депресія, особливо тоді, коли доля не була до них ласкавою. А доля Тетяни, моєї кузинки в других, була понад міру трагічною. Чоловік її, Михайло Ленько, був жорстокий, знущався з неї, бив її так, що вона частенько, не раз і в люту зиму, мусила втікати з дрібними дітьми. Письменник добре знав свою покійну племінницю, був на її весіллі, вона ж інколи приходила до вуйка Василя, щоб розповісти про своє горе, шукати поради. Цим разом не прийшла, здається, що знущання врешті її отруїло. Проте, прадавній селянський закон вона добре знала: чоловіки мають право повіситися, жінки мусять скакати у криницю. І вона скочила.

По кількох хвилинах гнітючої мовчанки батько сказав:

— Бідна-бідна, душа її заболіла.

І в глибокому болю він повторював цю фразу і на наступний день і в день її похорону, на який, хоч як хворий, таки поїхав.

∵

В другій половині травня 1936 р. Василь Стефаник востаннє поїхав до Львова. Лікарі, що його оглядали, між ними і найближчий його приятель, Вацлав Морачевський, дивувалися, що він ще живе і наказували зараз же везти його до Русова.

Проте, він не збирався їхати додому, він хотів ще полагодити деякі справи, хотів відвідати могилу свого молодого приятеля, Юрія Мораневського - Окуневського. Про смерть Юрка він довідався аж із майже тримісячним запізненням, 26 лютого 1936 р., коли в щоденнику „Діло" прочитав короткий лист Вацлава Морачевського, в якім він дякував усім, хто так чи інакше висловив йому співчуття.

Причина, чому ми закрили смерть Юрка Морачевського від батька, була проста: ми боялися катастрофи. Але він, як у житті, так і в тяжкій недузі, панував і над своїм тілом і над своїм оточенням. Довідавшись про смерть Юрка, що сталася ще 4 грудня 1935 р., з жалем сказав до нас: „А на Юркову могилу я таки піду".

Д-р Лука Стефаник, улюблений і єдиний тоді ще живий брат письменника, — його вбили ґестапівці в Лодзі у липні 1944 р. — розказував про цю візиту ось що:

— Юркова могила досить далеко від головного входу на Личаківський цвинтар, який кіломегр, а може й більше. Ми приїхали фіякром, але на самий цвинтар не можна було їхати, тому мусіли йти пішки. Це була чи не найдовша і найтяжча дорога в моєму житті. Я схопив Василя за лівий бік в правій руці він тримав грубу дубову палицю. Так ми почали мандрівку, що дуже нагадала мені його нарис „Дорога". Василь тяжко дихав, ледве тягнув за собою ноги, уста його посиніли, потом вкрилося жовте обличчя. Кожних десять кроків він сідав, майже лягав на зустрічні могили, ледве лапаючи повітря. Я чув, як тяжко, ніби великий дзвін, стугоніло його серце. Коли я пробував переконувати його, що нам треба повертатися назад, що цієї мандрівки він не видержить, він скрикував: „Ні, ніколи! Навіть аби я здох, то до Юрка ще дійду." І він ішов, спотикався, падав, відпочивав і йшов далі. Нарешті ми дійшли. Василь випростувався над ще невпорядкованою могилкою, покритою жовтим дрібним піском і порохом. Потім схилився вниз, зачерпнув, як води, долонею того піску і поніс угору, розсипаючи його по плащі і убранню жовтими слідами. А донісши трохи до уст, поцілував, і тоді його уста пожовтіли.

∵

Небагато років минуло з того часу, коли Василь Стефаник ходив по білому світі, проте ледве чи впізнав би свій „біленький палац", — так у нарисі „Роса" він назвав свою хату, — свій Русів, свою Україну. Коли ж цього року український народ в Україні і на еміграції відзначає, як уміє і може, сторіччя з дня його народин, то свято це сумне, трагічне. Українську літературу й українських письменників запряжено в тяжкі московські вози, щоб знищувати українську культуру, знищувати самобутність українського народу, виривати йому з уст його язик, його рідну українську мову.

Ще трагічніше те, що й мертвих велетнів української історії і культури теж запряжено в московські вози, що й їх заставляють знищувати їх власний народ, їх власну мову, ту мову, якою говорило їх серце, якою написані їх твори. Це макабричне, нечуване в світі явище, щоб мертвих діячів культури, письменників і поетів примушували кінчити своє духове життя самогубством. Дуже тяжко бо уявити собі, щоб Шекспірові твори заставляли знищувати англійську мову, Бальзакові твори — французьку мову, твори Гете — німецьку чи Дантові твори — італійську. Саме таке несамовите явище можна спостерігати в Україні. Шевченків „Кобзар" цензурують, його ідеї і саме його мученицьке життя подають у такому насвітленні, що, мовляв, його найбільшим бажанням було, щоб загинула українська мова, зник з лиця землі український народ, щоб вічно жили у могутності і славі російський народ, російська мова і культура. Це стосується і до Івана Франка, і до Лесі Українки, і до Михайла Коцюбинського, це стосується врешті до всіх представників української літератури, не виключаючи Василя Стефаника.

Коли ж хто наївний скаже, що в Україні їм будують пам'ятники, що навіть Василеві Стефаникові побудували пам'ятники в його рідному Русові та в столиці Західньої України Львові, то я хочу сказати ось що: Коли б навіть Шевченкові, Франкові, Лесі Українці побудували стільки пам'ятників, скільки колись було в Україні хрестів на роздоріжжях, а з уст останньої української дитини вирвали її язик, її рідну українську мову, тоді ті пам'ятники стануть хрестами на величезному цвинтарищі, стануть величезною могилою, в якій вічним сном спатиме українська мова, спатиме український народ.

Василеві Стефаникові, як і іншим мертвим українським письменникам, дужим московським кулаком затискають в Україні уста, примушують говорити тільки те, чого бажають вбивці їх власного народу. Ось один приклад: У 1916 році, коли Стефаник по довгій перерві знову повернувся до творчої праці, він написав оповідання „Марія", один з кращих своїх творів. В цьому оповіданні письменник показав зустріч західніх українців із українськими козаками, вояками царської армії, знайшовши між ними спільний міст: любов до Тараса Шевченка та української пісні. Розказуючи про будову Шевченківських могил у галицьких селах у 1914 році, одна з учасниць зустрічі каже: — і тут подаю уривок з „Марії", якого в жадному совєтському виданні не знайдете:

— Та що з того, що сипали? Лише біди селови наробили. Москалі прийшли та могилу розкидали, грощий шукали, чи чого, та й за ту могилу і мій Міхайло пропав.

— А хоч би й навіки пропав ваш Міхайло, то люди ніколи його не забудут. Не боявси він москалів, а сказав їм правду: „Ви, — каже, — цілу Україну перерили, як свині, та ще й до нас прийшли рити?"

— Добре тобі, Катерино, говорити, а він лишив жінку та діти.

— Та й мій мене лишив з дітьми.

— З вас відий котрийс мусит бути письменний. Та напишіт, аби світ знав, як нас москалі з ярма випрєгают.

Саме оцей уривок і може правити за звернення Василя Стефаника до української еміґрації, що складає поклін його пам'яті.

ХРОНІКА ЧИКАҐО

Братський день св. Андрія

Чикаґо (С.К.) — Братство св. Андрея при парохії св. Володимира і Ольги в Чикаґо відбуло в неділю дня 12-го грудня свої місячні сходини получені зі Свято-Андріївською програмою та малим скромним сніданком з приводу свята свого покровителя св. Апостола Андрея Первозваного. Службу Божу в намíренні Братства відправив о. Іван Кротець С-ДБ о год. 8.30 ранку, на якій виголосив проповідь про двох Андріїв: св. Апостола Андрея Первозванного, що побував і голосив святу Благовість на Україні та другого Слуги Божого Митрополита Андрея Шептицького. Цю традицію плекає Братство св. Андрея при парохії св. Володимира і Ольги. Н Службі Божій Братчики і їхні родини приступили до св. Тайн.

Після відправи в церкві відбувся братський сніданок в приміщенні УНС при вул. Вестерн, програмою проводив бр. Микола Денисюк. Многоліттєвім вшанова н о голову Братства, д-ра Андрія Ґасцького та Андрія інж. Гарасовського, що засіли при головному столі з дружинами, котрі отримали з нагоди іменин чоловіків, великі китиці червоних троянд. Окремою точкою Андріївського свята було вшанування родини д-ра Василя Маркуся, що з новим роком залишає на якийсь час Чикаґо в науковому відрядженні університету Льойоля. Промовці висловили свою подяку і признання його заслуг на терені парохії св. Володимира і Ольги та Братства св. Андрея, як члена Парохіяльної Ради та редактора „Церковного Вісника". Зокрема Орися Гарасовська підкреслила професорські здібності та вміння вщіпити любов до рідної науки і культури проф. Василя Маркуся на Педагогічних Курсах ім. Петра Могили, на яких студіювала дочка п. Марта Г. д-р Фаріон і д-р Городиловський висловили переконання, що д-р Маркусь їде на інший пост як амбасадор нашої парохії та як член редакційної Колеґії Церковного Вісника і гол. редактора Календаря - Альманаху, що вже закінчений і зданий до друку. Панство Маркусі дарували для Братства гарну порцелянову вазу, що її дано на виграшу і завдяки тій виграші придбано коло 160 дол., що їх жертвовано на будову нової церкви св. Володимира і Ольги, що вже почалася при вул. Овклей і Сапіріор. При нагоді побажань інж. Гарасовський дякуючи о. парохові Маріянові Бутринському за побажання на радіопрограмі парохії св. Володимира і Ольги (в четвер від год. 9 - 10 вечера на хвилях 105 ФМ станція WEAW) з нагоди його іменин пригадав зворушливі хвилі минулих воєнних років, коли вперше зустрів о. Маріяна та прирівняв його працю на відповідальнім пості в парохії до колишньої ситуації. „Ви стоїте тут не лише, щоб боронити наших позицій але також щоб вести наступ". Отець парох закінчив святочні сходини молитвою. На розповідь про враження з поїздки до Арґентини не стало часу, обіцяв більше розказати про посвячення пам'ятника Шевченка в Буенос Айресі на черговій радіогодині.

Д-р Маркусь заслужив собі вповні на таку пошану — він був мотором життя парохії, в ній і поза нею, та ініціятором багатьох проєктів і плянів, що частинно вже завершилися успіхом.

Загальні Збори Т-ва Учительська Громада

В суботу дня 11-го грудня в год. 7.30 веч. відбулися в школі св. Миколая річні загальні Збори Т-ва „Українська Учительська Громада", що веде найбільшу у вільному світі Школу Українознавства, що відбуває своє навчання від початкуючих кляс до матури, а завершує їх Педагогічними курсами імени Петра Могили. Зборами проводив мґр Евген Дачишин, звіти склали голова, мґр Микола Губчак, — скарбник та голова Контрольної Комісії. УУГромада нараховує понад 90 членів учителів. Головою надалі залишився мґр Микола Губчак. В школі є зараз понад 700 учнів.

Турки видали Москві втікачів

Анкара. — Туреччина передала Совєтам двох московських студентів, які в жовтні минулого року схопили були в Керчі малий пасажирський літак і примусили пілота полетіти над Чорним морем до Синопу в Туреччині. Турецькі власті твердять, що ті втікачі добровільно зголосились до повороту до СССР. В Совєтах оприлюднено, що тих студентів судитимуть тільки за „виїзд без пашпортів".

СОЮЗОВІ ДІЯЧІ: СЕКРЕТАРІ, ОРГАНІЗАТОРИ, УРЯДОВЦІ І КОНВЕНЦІЙНІ ДЕЛЕГАТИ! ВІД ВАС ЗАЛЕЖИТЬ ДАЛЬШИЙ РІСТ І ВСЕБІЧНИЙ РОЗВИТОК УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ Й ВСІЄЇ НАШОЇ ОРГАНІЗОВАНОЇ ГРОМАДИ. ПОДБАЙТЕ ЩЕ В ЦІМ РОЦІ, ЩОБ У ВАШІЙ ГРОМАДІ НЕ БУЛО НІ ОДНОГО УКРАЇНЦЯ БЕЗ ДОСТАТНЬОГО ЖИТТЬОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ В УКРАЇНСЬКОМУ НАРОДНОМУ СОЮЗІ!

45-літній ювілей громади у Вунсакет

Дня 21-го листопада, 1971 року завітав до Вунсакет, Р. Ай. Високопреосвященніший Владика Архиєпископ Марко — Заступник Митрополита УАПЦ в Америці, на 45-літній ювілей громади та Храмовий Празник.

О 9-ій г. ранку задзвонили дзвони і процесія вірних, з хоругвами та прапорами, вирушила до парохіяльного дому на зустріч Владики. Вітали високого гостя учениці української школи: Іванка Мішанець, Наталка Михалюк та Данна Тепер, з проханням помолитись за всіх українських дітей. Від старшого Сестрицтва вітала його голова Анна ДеДженеро, від молодшого — голова Марія Кокольська, біля дверей церкви зустрів Владику з хлібом і сіллю голова громади, Тома Чагарин, який просив Владику до Храму Божого увійти, а на доброго нашого пастиря — нагородженого ще за життя Владикою Митрополитом Іваном — накласти мітру. В церкві зустрів Владику з Хрестом наш настоятель, Віталій Коваленко привітавши і попросивши Владику під час безкровної жертви пом'янути всіх спочилих піонерів громади, а також помолитись за живущих. Під чудове „Достойно є . . ." М. Леонтовича, Владика увійшов до Святині. Почалось облачення Владики при співі хору під орудою С. Карася. При виносі Євангелії старший священик, о. протопр. Філімон Кульчинський впровадив отця В. Коваленка до вівтаря, а потім підвів до Владики. Владика, прочитавши Молитву вложив на голову отця Віталія дорогоцінну мітру, виписану з Греції — подарунок для доброго пастиря від громади, привітав отця Віталія з давно заслуженою нагородою, побажав, щоб і далі отець мітрат так ревно виконував свої пастирські обов'язки, як і досі, та проголосив „Аксіос", яке підхопило духовенство і хор, а вся повна церква людей наповнилась духовою, небуденною радістю і в багатьох людей заблищали очі сльозами. А далі понеслись чудові піснопіння укладу М. Леонтовича, К. Стеценка та О. Кошиця. Уся відправа була взірцевим Торжеством Православія, яке до деталів доглянув наш о. настоятель мітрат Віталій Коваленко. Недаром він ще юнаком належав до взірцевого причету УАПЦ в Києві. Проповідь Владики залишиться на довго в пам'яті вірних. Владика розказав про гарні прикмети, енергійність, трудолюбивість та красномовство нашого отця мітрата, а теж зазначив, що він був певний, що Архиєрейська Відправа буде до найменших деталів дотримана, як належить, бо тут настоятель о. Віталій Коваленко, а він знавець церковного уставу. Вкінці Служби Божої, під час Мировання, Владика на пам'ятку давав усім образки Святого Архистратига Михаїла. Після Служби Божої була зроблена загальна знімка Владики, духівництва і вірних.

О год. 1-ій по пол. розпочався концерт і бенкет. Вступне слово сказав голова громади Тома Чагарин. Він привітав усіх з потрійним святом і зазначив, що він гордий з того, що наш отець крім наполегливої праці в громаді, гарно і гідно репрезентує нашу громаду назовні та представив Петра Тепера, як голову бенкету. П. Тепер привітавши всіх і розвеселивши гарним дотепом оголосив програму концерту. Концерт розпочався американським гимном. Потім учениці української школи виголосили спільну деклямацію: „Так, їх нема" — укладу паніматки Віри А. Коваленко, вона ж і підготувала дітей. Дівчата полонили всіх своєю чудовою вимовою і це заслуга паніматки Віри. Хор „Бандура" — диригент С. Тепер, проспівав низку стрілецьких пісень — бо ж це свято відбувалося в листопаді, а відтак: „Щасливий чоловік Київсько-Лаврсько-Печерського напіву, "Восхвалю" Бортнянського та „Богородице Діво ..." Стеценка. П. Тепер подякував дівчатам, паніматці Вірі Коваленко, співакам хору „Бандура", диригентові С. Теперу, та представив тостмайстра Димітрія Ясінчука. Д. Ясінчук попросив Владику поблагословити дари земні. Після благословення Владикою трапези та співом „ІС Полла Еті Деспота" всі почали споживати смачні страви. Заля була заповнена вщерть і не всі могли дістати місце.

Після обіду тостмайстер розказав історію нашої громади назвав імена усіх піонерів, яким присутні зробили овацію, і попросив до слова Владику, який сказав, що що він насолоджувався мелодійним співом у церкві, зворушився деклямацією дівчат, та співом хору „Бандура". Знову відмітив куже корисну працю отця мітрата і паніматки, та гармонійну працю всіх прицерковних організацій і цілої громади, та побажав усім земних благ. Тостмайстер представив головний стіл за яким сиділи: Владика, духівництво, представники Центральних Українських Установ та суддя Орест Чагарин з дружиною і попросив до слова головного промовця отця протопр. Філімона Кульчинського, який сказав про значення ювілею, про Архистратига Михаїла покровителя нашого Золотоверхого Києва та нашої громади, та про творчу діяльність отця мітрата Віталія в Києві, кипучу і повну жертвенної посвяти працю на Волині, під час лихоліття і небезпеки під час гітлерівської війни з совєтами, коли отець Віталій самопожертвенно працював над утворенням Рівенсько-Кременецької Єпархії. Із живучих духівників, що тоді працювали у Рівному, залишився тільки отець Віталій. Тут ми хочемо додати ще, покликуючись на часопис „Український Прометей" за 21-го серпня, 1952 р. — „. . . Щодругу неділю о. Віталій з бл. п. Преосвященним Єпископом Платоном, або й сам, виїздив на села Рівенщини. Після перебування в селі Бугрин о. Віталій вернувся до Рівного з „рапортом" про приєднання до УАПЦ 22-х парафій. Теж діло рук о. Віталія приєднання Дерманського Манастиря до УАПЦ. Далі отець Ф. Кульчинський говорив про невсипущу працю о. мітрата Віталія в Европі і тут в ЗСА, та зазначив, що на ювілейному Соборі у Філядельфії Владика Митрополит сердечними словами вітав трьох учасників Собору 1921 р. в Києві, — серед яких був о. Віталій. Промовець зазначив, що коли відбуваються Соборні Відправи і є присутній о. Віталій, то всі знають, що все відбудеться, якнайкраще. По словах о. Ф. Кульчинського усі приявні відспівали многоліттє о. Віталієві.

З привітами виступали і вітали громаду та нагородженого отця такі особи: О. Ґраціано Раду — Румунська Церкви, О. М. Пахолок, А. Чопик, И. Харина, суддя О. Чагарин, перший голова громади К. Керницький, С. Карас, А. ДеДженеро, М. Михалюк, В. Михован, В. Кіндерфольський, І. Лаба, Марія Кокольська. Слова привітів громада покрила рясними оплесками. Після того тостмайстер прочитав імена тих осіб, які надіслали привітання, від заступника міністра УНРади В. Біляїва, сотника Суржка та інших. Тостмайстер ще раз підкреслив відданість і працю церкві і громаді отця Віталія. Отець Віталій подякував тостмайстру Д. Ясінчукові за проведення програми і всім і за все. Слова покрито гучними оплесками. Після проведеної молитви вдячности та відспіванням „Ще не вмерла Україна" закінчилося це свято. Одна особа-піонерка виходячи із залі сказала: „Варто було пережити цей день". Закінчую цей допис реченням із листа Владики Архиєпископа: „. . . ще раз вітаю Вас отче мітрате з давно заслуженою нагородою за вашу неперевершену працю у Винограднику Христовому. Перебування у Вунсакет назавжди залишиться у моїй вдячній пам'яті. Дякую всім, всім і нехай Господь кріпить здоров'ям всю вашу громаду. Смирений Марко Архиєпископ"

Інж. Степан Лісовий
Майор Армії УНР

Ярослав Падох

СОНЦЕ НА ПОДОЛІ

(В перші роковини смерти Володимира Шеховича)

За староримською мудрістю про померлих слід говорити добре, або взагалі не говорити.

Можна погоджуватися з цією засадою, або ні в цьому останньому з насолодою спеціялізуються мемуаристи, але важко не погодитися в цьому, що на похоронах, як і після них, більш як коли, слід обминати великі слова і пересадні прикметники, хоч якими незвичайними не були б покійники.

Трудно зберегти і цю засаду, згадуючи покійного Володимира Шеховича - Мацька, зокрема в перші роковини його несподіваної й болючої дуже передчасної смерти.

Сл. п. інж. Володимир Шехович

Покійний — талановитий фахівець - інженер, був відомим громадським діячем — пластуном, відновником Пласту в Німеччині, був доброю, готовою на жертву людиною, але не це було його найбільшою вартістю. Він передусім людина, що мала на лиці радісну усмішку, а кишені повні радости й розваги. коли, за Антоничем, червоне сонце продавали на ярмарку в Горлицях, то признайте, хто його знав, й повірте на слово, хто його не знав, повірте бодай в рік після відходу Мацька, що він не продавав, але задармо повними пригорщами роздавав, усім зустрічним на нюйоркському Поділі, ясну як сонце радість й радісну як блиск щирого золота, усмішку. А усмішка і український Подол, який, за вироком химерної долі, по-братерськи поділяє наша найбільша в світі, заморська громада з новочасними дітьми матері природи — бітніками (що за дивний мезальянс!), так дуже не підходять до себе.

На віддаль кинутої палиці зі св. Юра, столиці українського Подолу, на тутешній (не римській) площі св. Марка, примістилася головна кватира цього дивного і трагічного племени, яке за дрібні приємності й хвилеве забуття, платить ціною зламаного, звичайно молодого, життя, прогайнованої молодости. На тлі цього, по-цирковому пестрого й водночас глибоко трагічного, світу, Мацькова усмішка і спонтанна життєрадісність роздаровувані щедрою рукою, не лише прикрашували наше життя, але й виростали до символу віри в кращий світ і нашу долю.

І це ніяк не було випадкове. Адже Мацько, більш ніж ким другим, був пластуном. А казав же мудрий основник і вчитель Пласту, Бейден Повелл, що основним обов'язком пластуна, незалежно чи його ідейний кодекс розложений на сім (англійський) чи 14 (український) точок, є залишити по собі світ бодай трохи кращим, а шлях до цього — щоденне добре пластове діло. І Мацько виконував цей головний пластовий обов'язок, як ніхто другий. І всі що його знали готові дати свідоцтво цій правді, а ці, що дружили з ним знають на скільки він збагатив їхнє життя та прикрасив їхні, нерідко невеселі, дні. І залишив покійний Мацько по собі кращий, коли не цілий світ, то напевно свою українську, зокрема пластову, громаду. Чи багато з нас, його пластових приятелів, заслужать собі на таке признання? Чи багато з нас оплакуватиме рідна громада, як оплакувала вона Мацька? Вона ще довго після його відходу не вірила, що ця радісна людина, яка щодня під захід сонця відбувала проходи по славній святоюрській Сьомій вулиці й суміжній з нею українській Другій Евені, що вона одного вечора зайшла зі сонцем за далекий обрій й не повернулася з-поза нього . . .

Дзвонять Святоюрські хриплі дзвони, кличуть на спільну молитву за раба Божого Мацька, пригадують, що минув вже рік від його заходу. Гострішає біль розлуки і з перелетною хмарою припливають давні, часом притушені спогади про приятеля й доброго півсторіччя зустрічей, взаємин і пластової праці з ним, а над всіми споминами світить сонцем його добряча усмішка.

Український Осередок Економічної Інформації в Торонті

1. Вслухуючися в сучасні актуальні потреби нашої еміграції, та беручи під увагу факт нашого економічного нез'єднання, яке на тлі нашої політичної незговорености має свою особливу вимову, — а далі, йдучи по лінії прагнень загалу нашої спільноти до якогось основного поліпшення наших суспільних взаємин, — Т-во „Бесіда", в Торонто порішило приступити до заснування Осередку Економічної Інформації.

2. Управа Т-ва „Бесіда", взяла під увагу факт, що деякі етнічні групи мають свої інформаційні осередки, котрі діють інколи дуже дискретно, але не менше дуже ефективно. В порівнянні з ними, наша етнічна група, не зважаючи на дуже великі зусилля деякої кількости наших людей, постійно остається позаду.

3. Управа Т-ва „Бесіда" вийшла із заложення, що без якогось власного економічного пляну наша еміґрація не зможе правильно розвиватися на довшу мету, а тим самим не зможе ані, захоронити свою ідентичність, ані в майбутньому подати належну допомогу рідному краєві.

4. Управа Т-ва „Бесіда" надіється, що правильно поставлена і належно розбдована праця Осередку Економічної Інформації вже самим своїм існуванням сильно зменшить наші політичні та ідеологічні розбіжности, звузить так званий „розрив" поколінь, та злагіднить основно всі наші існуючі поглядові різниці.

5. Управа Т-ва „Бесіда" вірить, що Осередок Економічної інформації буде тим зав'язком громадської ініціятиви, котра буде поступово будити приспану різними невдачами, та розчаруваннями нашу природну підприємчивість, а це, у висліді, позволить нам стануть на відповідній висоті пропорційно до наших природних здібностей та талантів, котрі нерідко зовсім для нас пропадають.

6. Управа Т-ва здає собі вповні справу з початкових труднощів. Бо треба буде не тільки випрацювати відповідну методу того роду праці, але також розв'язати цілий ряд технічних проблем, які виринуть пізніше в часі праці. Треба буде також немалого зусилля, щоб знайти належний контакт із власною суспільністю. Не менше Управа Т-ва є переконана, що наше патріотичне громадянство, а в першу чергу наші підприємці, купці та професіоналісти, дадуть нашій ініціятиві належну підтримку. Зокрема належить сподіватися, що наші Економічні Установи, якими є наші „Кредитівки", візьмуть під увагу те, що економічний ріст нашої спільноти йде виразно по лінії збільшення грошових оборотів тих наших економічних інституцій.

7. Члени Управи Т-ва „Бесіда" здають собі справу з факту, що сама інформація це ще не все, та що до видимого економічного росту будуть потрібні ще дальші ступні, як наприклад якась взаємна гуртова порука, яка виключала б раз на завжди можливість зловживати чиїмось довір'ям на шкоду своїх партнерів, чи приятелів. Не менше, однак добра, актуальна інформація являється сама собою настільки великою силою, що її не можна не доцінювати.

8. Провідною ціллю і задушевною мрією ініціяторів заснування Осередку Економічної Інформації було бажання, щоб ані один член нашої спільноти не був ніколи безпомічний, осамітнений, та в цій боротьбі про т. зв. хліб насущний не був зданий на свої власні слабі сили. Ініціяторам хотілося би, щоб наша етнічна група зуміла з часом випрацювати якусь таку соціологічну систему, де всі турбувалися б всіми, де всі могли б ґарантувати за кожного члена, де вартісна економічна інформація шукала б радше заінтересованого, щоб спільно виграти на часі.

Ініціятори є світомі цього, що гордість за своїх братів родиться в площині взаємної дбайливости, в атмосфері взаємної солідарности, в переконанні, що свій, це є хтось на кого можна завжди, щоб то не сталося, числити. Бо свій це є той „хтось", хто у всіх трудних обставинах завжди готовий подати помічну руку. Ініціятори твердо переконані, що лиш в такому суспільному взаємному пов'язанні можна прямувати в майбутнє.

9. Колись наші піонери допомагали на преріях будувати сучасну канадійську державу. Нашим завданням нині є будувати міцну Канаду через творення власної економічної сили. Чи це не є наша політична перспектива на найближче майбутнє?

10. Осередок Економічної Інформації зачинає свій організаційний період праці. Всі дані, як місце, час праці, число телефону, — все те буде подане пізніше, як тільки закінчаться розмови і пертрактації з відповідними особами чи організаціями та інституціями. Тоді буде поданий відповідний комунікат у пресі.

За Управу Т-ва:
Ол. Підгородецький — голова